JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1857. Woensdag 25 Maart. N°. 24.

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . ƒ 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de resident van Pekalongan *G. J. P. van de Poel.*

Op zijn verzoek, eervol, de 2de amanuensis van het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië *A. Muller.*

Benoemd:

Tot president van den raad van justitie te Macasser, de substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaya Mr. *G. T. H. Hennij.*

Tot griffier bij den raad van justitie te Amboina, tevens secreteris en fiscaal bij grooten landraad aldaar, de ambtenaar der 1ste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië Mr. *F. D. C. V. Ariëns*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Tot 2den amanuensis van het weduwen en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlansch-Indië *W. J. Brouwer*, 1ste commies bij het departement van financien.

Tot deurwaarder bij den raad van justitie te Batavia, de cipier van het civiel en militair gevangenhuis te Weltevreden *J. A. C. Helder.*

Goedgekeurd:

Dat door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden

Is Benoemd:

Tot lid der sub-commissie van onderwijs te Macasser, *J. W. C. van Steeden*, predikant bij de protestantsche gemeente aldaar.

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij het Wapen der Artillerie.

Tot kapitein bij het personeel, de 1ste luitenant *P. Schollenbach*, van het materieel.

Tot 1sten luitenant-instructeur bij de artillerieschool te Weltevreden, de 2dde luitenant-instructeur bij die school *E. J. W. W. van Dompseler.*

Benoemd:

Tot directeur van den buskruidmolen te Ngawie, met rang van militair ambtenaar, de 1ste opziener voor de buskruidfabricatie *W. van Berkel.*

Verleend:

Een 2jarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den luitenant der artillerie *K. A. van den Camp.*

Goedgekeurd:

Dat door het Militair Departement,

Bij het Wapen der Infanterie,

Zijn Geplaatst:

Bij het corps pupillen, de 1ste luitenant *W. N. Verlegh.*

Bij de onderofficiersschool te Meester-Cornelis, als instructeur, de 2de luitenant *C. H. J. Gaijmans*, van het 7de bataillon.

Bij de normaal schietschool te Meester-Cornelis, als instructeurs, de 2de luitenants *J. J. Alberts* en *A. M. de Buck*, van het 10de en 12de bataillon.

Zijn Overgeplaatst:

Bij het 2de bataillon, de 1ste luitenant *A. J. Diepenbroek*, van het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo.

Bij het 8ste bataillon (Kedong kebo), de 1ste luitenant *C. M. L. Spelti*, van het 12de bataillon.

Bij het 15de bataillon:

de kapiteins *J. C. Romswinckel* en *M. W. de Val:*

de 1ste luitenants *L. G. Pauwels* en *F. A. C. Bloem.*

allen van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust;

de 2de luitenant *J. H. O. van Reijn*, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling.

Bij het 16de bataillon:

de kapiteins *K. F. van Langen* en *H. G. de Wolff van Westerrode;*

de 1ste luitenant *D. der Kinderen*, en

de 2de luitenant *G. Bakker*,

allen van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de 1ste luitenant *S. J. Brunsveld van Hulten*, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust:

de kapiteins *J. B. A. Brummer* en *C. F. Koch;*

de 2de luitenants *J. A. Quaet* en *R. F. de Ravallet*,

allen van het 15de bataillon;

de kapitein *C. A. Schuak;*

de 1ste luitenant *A. L. F. Fronhuijzen* en *B. W. van IJperen.*

de 2de luitenants *C. Schäfer* en *J. C. Lach de Bere*, allen van het 16de bataillon;

de 2de luitenant *F. A. Gits* van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling.

Venduütien.

Donderdag 26 Maart, voor het locaal der weeskamer te Batavia.

Voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. vendusalaris.

Vrijdag 27 Maart, voor het woonhuis van den heer *van Heeckeren tot Walien*, op Kramat, door *John Pryce & Co.*

Tegen 4 en 1 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeele Dennison & Co.*

Zaturdag 28 Maart, des voormiddags ten 10 ure, aan het locaal der zoogenaamde Japansche Toko.

Maandag 30 Maart, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *C. Schultze*, Koningsplein, hoek gang Pool, door *Vaupel & Co.*

Dingsdag 31 Maart, uithoofde van vertrek, ten huize van Mevrouw *van den Biesen*, op Kebon Sirie, door *Gebr. Roselje & Co.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den na te noemen boedel:

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: van wijlen den chinees *Lim Tjing Too*, en de bengalesche vrouw *Aijsah.*

Door de weduwe *B. Beijer*, *Sicke* te Batavia: van wijlen den sergeant *P. Beijer.*

Door de Mede-Executeur Testamentair te Tegal: van wijlen *Eerosina Eliteria Thevis*, weduwe *J. F. Bloemhard.*

Vertrekkende Personen.

O. C. Matzen. — J. A. L. Steijn Parvé;

Advertentiën.

Getrouwd:

FRANÇOIS FRÉDÉRIC DEUX
met
MARIE ELISABETH MARTIN.

SOERACARTA, *den 7 Maart* 1857. (837)

Gehuwd:

L. A. W. WERMUTH
met
J. M. G. SINECK.

SAMARANG, den 11 *Maart* 1857. (838)

Gehuwd:

H. A. VAN ROSSEM
met
A. LAMMERS VAN TOORENBURG.

SAMARANG, *den 12 Maart* 1857. (839)

Getrouwd:

J. RENSING
met
M. L. DE HOOGE.

BATAVIA, *den* 12 *Maart* 1857. (785)

Getrouwd:

JOHANNES ABRAHAM PESCH
met
WILHELMINA ANTHONETTA MICHIELS.

BATAVIA, 14 *Maart* 1857. (804)

Getrouwd:

J. J. MISPELBLOM BEIJER
met
C. A. F. VAN WIECHEN.

BATAVIA, 18 *Maart* 1857. (825)

Bevallen van eenen ZOON, *H. C. de Kroon, Leth.*

BEZOEKIE, 27 *Februarij* 1857. (816)

Bevallen van eene DOCHTER, *M. A. Engel*, geboren *Baumgarten.*

DJOCJOCARTA, 14 Maart 1857. (817)

Bevallen van eenen ZOON, *J. P. W. Brookman, Loust.*

SOERABAYA, 17 *Maart* 1857. (841)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *J. M. W. Specht Grijp*, geboren *Humme.*

18 *Maart* 1857. (834)

Voorspoedig bevallen van een ZOON, *T. Leon*, geb. *Vrijdag.*

BATAVIA, 19 *Maart* 1857.

Eenige en algemeene Kennisgave. (868)

Bevallen van eene DOCHTER, *P. E. Teengs*, geb. *Bell.*

CHERIBON, 21 *Maart* 1857. (851)

Op den 13den Februarij 1857, overleed te Batavia, in den ouderdom van 28 jaren, onze geliefde Broeder en Behuwdbroeder *Daniel Francois Rose.*

G. T. C. ROSE.
(835) M. S. W. ROSE,
geb. *van Riemsdijk.*

KREMBOONG, 15 *Maart* 1857.

Overleden te Cheribon, op den 18den Maart 1857, oud 36 jaren, Mr. *T. C. A. van Citters*, eenigste zoon van de

(846) Wed. L. J. VAN CITTERS.
geb. *Bogaardt.*

BATAVIA, 23 *Maart* 1857.

SCHETSEN UIT HET DAGBOEK VAN EEN JONG DOCTOR (*vervolg.*)

Uit voorzigtigheid deed ik dit al fluisterend. De man hoorde mij met ongehuichelde verbazing aan en gaf de beste getuigenis van zijn knecht. Eerst na een lang gesprek gelukte het mij, hem althans eenigermate van de gegrondheid van mijn vermoeden te overtuigen. Ik drukte hem op het hart, den verdachte niet uit de oogen te laten, en stelde hem verantwoordelijk voor de gevolgen, die een verzuim van zijnen kant hebben kon. Aangaande mijne terugreis sprak ik met hem af, dat hij mij een anderen voerman bezorgen zou, waartoe hij zich ook bereid verklaarde. Hij verliet mij, om de noodige schikkingen te maken. Ook de meid was opgestaan en had het kamertje verlaten.

Ik bleef alleen met den stervende, wiens reutelende adem, afwisselend met een zagend geluid, mij zijn naderenden dood aankondigde. De mij gelaten lamp had bijna geen olie meer en verlichtte slechts spaarzaam het armelijk vertrekje en het bleeke, bebloede hoofd van den zieltogende, dat spookachtig wit tegen het blaauw geruite kussen afstak, zoodat mij bij het gezigt eene ligte rilling over de leden liep.

Daar werd de deur weder omzigtig geopend en de man, dien ik voor een moordenaar hield, stond voor mij. Niettegenstaande het mij niet aan moed ontbrak, beken ik toch, dat zijne verschijning mij eenige vrees inboezemde. Ik zocht intusschen een onverschillig gelaat aan te nemen.

»Zal ik niet inspannen?" vroeg hij op bedaarden toon. »'t Loopt tegen den dag."

»Ge hebt immers wel gehoord, dat ik niet gaan wil, voordat het goed helder licht is."

»O, ge hoeft niet bang te wezen. Ik ken den weg en zal geen ongeluk krijgen."

»Dat geloof ik wel, en ik ben ook niet bang."

»Waarom wilt ge dan nu niet rijden?" vroeg hij op barschen toon en mij digt op het lijf tredende.

»Ik zal nog wachten, tot de zon op is," zeide ik met vastheid, terwijl ik mij van hem afkeerde en aan het bed van den stervende trad, schijnbaar om dien nog eens de pols te voelen.

De knaap bleef op eenigen afstand staan. Naar ik giste, had hij den moed niet, den vermoorde te naderen. Zijn stekende blik was enkel op mij gerigt, alsof hij mijne geheimste gedachten lezen wilde.

Eene benaauwende stilte volgde. Wat aandoeningen en gedachten zullen misschien de borst van den moordenaar bestormd hebben, die het door mijn langer vertoeven voor hem toenemend gevaar volkomen scheen te begrijpen.

Mijn eigen toestand ook kwam mij op dit oogenblik bedenkelijk voor.

Tot mijne geruststelling hoorde ik voetstappen naderen. Het was de jonge meid, die met nieuwe olie voor de lamp kwam. In 't voorbijgaan wierp zij op den knecht een schuwen, vreesachtigen blik, die mij niet ontging. Zij vulde de lamp en trad toen aan het bed. Op eenmaal stiet zij een luiden grillenden kreet uit.

»Dood! Dood! Hij is dood!" riep zij met bestorven gelaat en gewrongen handen.

Slechts een oogenblik stond zij zoo, stijf, roerloos, als een beeld van den versteenden schrik. In de volgende minuut had zij den wegsluipenden kerel bij den arm gegrepen. Met bovennatuurlijke kracht trok zij hem naar het lijk toe.

»Jurrie! dat hebt gij gedaan," kreet zij met de overtuigende en vernietigende kracht der waarheid.

Als door den bliksem getroffen zonk de beschuldigde aan de voeten van den doode neder. Even schielijk was hij nogtans weer overeind.

»Wat wilt gij van mij?" vroeg hij met heesche stem, doch anders uiterlijk koel en bedaard.

»Dat hebt gij gedaan." herhaalde het meisje in de hoogste spanning. »Zeg neen, als ge 't kunt. Ge hebt geweten dat ik aan Pauwel verloofd was, dat we tegen paschen trouwen zouden, en daarom hebt ge 't gedaan."

»De meid is gek geworden," antwoordde hij met tergende koelheid, die nogtans kennelijk gemaakt was.

Vendutie

Op Donderdag den 26 Maart 1857,

voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, à 4 pCt. Vendu Salaris,

van eene **AMERIKAANSCHE FAKTUUR**, aangebragt per het schip *Lowell*, bestaande uit **Rustbanken** en **Wipstoelen** met paardenhaar bekleed, **Wip-, Tuin-** en **Kantoorstoelen** met rottan en houten zittingen; **Kindersstoelen, Klokken** loopende 8 dagen, **Ijskisten; Riemen, Terpentijn, Teer, Hammen, 4 Am. Handchaisen**, een **Tentwagen**, enz., enz. Voorts 100 vaten **Hollandsch Meel**, diverse **Lijnwaden, Aardewerk, Valkbier, Roode Wijn**, enz. (809)

Vendutie

Op Vrijdag den 27 Maart 1857,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den Hoog Wel Geb. Heer **J. C. W. Baron van Heeckeren tot Wallen**, op Kramat, door *John Pryce & Co.*, van eenen inboedel bestaande uit meubilaire goederen, voorts eene **Piano** uit de fabriek van *de Ruijter*, en een **Rijtuig** met twee banken. (810)

Vendutie

op Vrijdag den 27 Maart 1857,

voor het Commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*, van Lijnwaden, eene factuur Hanglampen en Tafelservies, Fransch Bier, Boter, enz., enz.

En tegen 1 pCt. Vendu Salaris

400 gouden DOUBLONEN.

(828)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van **Vrijdag** mede verkoopen:

700 blikken *Huntley & Palmers* superieure geassorteerde Fancy Beschuit,

bij kleine kavelingen voor huiselijk gebruik,

8 balen wit katoenen Garens, min of meer beschadigd. Shirtings, Longcloth, gebloemd Meubeldamast, Drills, Damast Tafel- en Servetgoed, enz.

(864) ABEELEN, DENNISON & Co.

Vendutie

Op Maandag den 30sten Maart 1857,

wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer **C. Schultze**, Koningsplein hoek gang Pool, door *Vaupel & Co.*

van 4 spannen fraaije en goed geleerde wagenpaarden, 2 zeer goede rijpaarden, zadels, tuigen met plaeten en kuperen heslag, wagens, waaronder een Amerikaansche handwagen, en deszelfs zoo goed als nieuwe inboedel, bestaande in mahoniehouten ameublementen, canapé- en ronde tafels met marmeren bladen, eene groot massief mahoniehouten cottafel, linnen-, boeken- en étagèrekasten, een mahoniehouten ledikant, eene mahoniehouten schrijftafel, schutsels, groote spiegels en schilderijen, waaronder medaillon-........., tafelkleeden, dapetten en alcatijen, kroon-, hang-, muur- en tafellampen, zilverwerk, pleetwerk, porcelein-, cristal- en glaswerk, eenige restant provisien en dranken enz., enz.

Alles op Zondag te voren te bezigtigen. (865)

Vendutie

op Dingsdag den 31 Maart 1857,

uit hoofde van vertrek, ten huize van Mevrouw **van den Biesen**, op Kebon Sirie (nieuwe weg achter de zuidzijde van het Koningsplein), door *Gebr. Roselje & Co*,

van een netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit **Mahonyhouten Banken, Stoelen, Kasten, Ledikanten, Spiegels, Schilderijen, Lampen**, een **Piano** voor dit klimaat vervaardigd, enz.,

Voorts

eenige, zeer zeldzaam meer voorkomende, keurig schoon prachtig gebeeldhouwde **Ebbenhouten Meubelen**, circa 150 jaren geleden op Java vervaardigd, bestaande uit: **een compleet Ameublement, zakelijk Banken, twee bijzonder keurig bewerkte Tafels, twee** dito dito dito **groote Schutsels**, geheel verguld, **Consoles** en diverse **Tafels**.

Eenige **antique Javaansche en Chinesche Curiositeiten**, bestaande uit een Kraijs met diverse voorwerpen, **Beelden, bronzen Figuren, Schilderijen**, Theeserviezen van fijn oud **Chineesch Porcelein**, dito **Vazen**, Koppen en Schotels, enz.

Wijders: Eet- en Theeserviezen van Europeesch Porcelein, Zilver, Kristal, Pleet- en Glaswerk, Paarden, Rijtuigen, Martevanen, enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (858)

Vendutie

op Woensdag den 1sten April 1857,

voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*, van diverse Lijnwaden, Engelsche Zadels, Wagen- en Benditwigen, Engelsche Vleren en Assen, Goudwerken, Brillanten, enz. (861)

Op den 4 April aanstaande

zal te Bandong Vendutie worden gehouden van eenen geheel nieuwen massief mahonyhouten inboedel, Europesche rijtuigen, Race wagen en rijpaarden, voor rekening van en toebehoorende aan

(826) J. KEISER VAN BULDEREN.

BANDONG, 19 *Maart* 1857.

Tegen medio April aanstaande

zal door de ondergeteekenden op nader bekend te maken voorwaarden bij inschrijving worden verkocht, het Tabak Product GP. van de fabriek *"Geurige Plant."*

De monsters zullen te zien, en nadere informatiën te bekomen zijn, bij

(844) FRASER, EATON & Co.

SOERABAYA, 19 *Maart* 1857.

In den loop van de maand April aanstaande,

zal ten overstaan van het collegie van boedelmeesteren, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*, publiek worden verkocht:

het PERCEEL, toebehoorende aan *Ong Boenhian* en **de ERVEN** van .... voormelde vastigheid verdeeld in vijf toko's, thans geoccupeerd door:

- *a* De Handelsvereeniging,
- *b.* *De Fiennes & Co.*
- *c.* *Gaspers & Co.*
- *d.* *Crone, ... Beek & Co.*
- *e.* *K. van Leeuwen & Co.*

Nadere informatiën te bekomen bij het collegie voormeld, den advocaat Mr. *P. Junius van Hemert* en de firma *John Pryce & Co.*

De Secretaris van het Collegie voormeld,

(866) W. DE VAL.

Verkrijgbaar

Gez. Vleesch en Spek in vaten van 200 ℔, en ook bij het stuk, versche Haring, Meel in blik, Amr. Tabak, versche Appelen per dozijn en kanarie Vogels. Pas aangebragt. Bij

(834) A. C. M. MEIJER, *Scheepsleverancier.*

S. B. VAN KLEEFF & Co.,

Passer Pisang en Rijswijk,

Ontvangen met het schip *Rotterdam*. 400 vaatjes puike boter, 100 hammen, 100 kazen, 100 kisten echt valkenbier. (867)

Schip „J. C. ROSS" van de Kokos Eilanden.

Tweede scheepslading dezer **Olie** steeds bij de ondergeteekenden in den **zuiveren** staat verkrijgbaar, en gros en en detail, zulks ook bij kleine hoeveelheden, ter voorkoming van moeijelijkheden, franco aan huis worden geleverd.

De prijs wordt berekend tegen de picul van 125 ℔ Netto.

(843) ABEELEN, DENNISON & Co.

BOTER

in vaatjes van 20 Nederlandsche Ponden.

„ „ „ 40 „ „

bij

(863) KESSLER & Co.

In Commissie ontvangen:

BASCULES

uit de fabriek van *H. Podey & Son* te Liverpool, met een vermogen van 3200, 1600 en 1200 Amsterdamsche ponden, bestemd om gelijkvloers te kunnen wegen.

(862) ABEELEN, DENNISON & Co.

Engelsche IJzeren Ledikanten,

in diverse soorten, bij

(845) ABEELEN, DENNISON & Co.

Verkrijgbaar:

VERSCHE APPELEN EN VIJGEN

bij

(798) W. KUIJPERS, Passer Senin.

Ontvangen:

KAMFERHOUTEN KOFFERS,

bij

(830) S. D. BRANDON.

HOLLOWAY'S OINTMENT AND PILLS

are administered with uniform success in inflammatory rheumatism. Warm fomentations should first be applied to the surface, in order to open the pores, and then the ointment rubbed in as briskly as possible. The aperient action of the Pills has the happiest effect in abating the fever, and it may be confidently averred that any species of external inflammation will yield to a persevering use of these two great remedies. The cases of erysipelas, scrofula, bad legs, contusion, tumor, cancer, fistula, piles, and external injury resulting from accident, that have been cured by Holloway's Ointment, in Bengal alone, may be numbered by tens of thousands.

De Prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:

Doosjes Pillen à .... ƒ 1,— ƒ 3,— en ƒ 5,—

Potjes Zalf à .... „ 1,— „ 3,— „ 5,—

Elk doosje en potje is vergezeld van eene aanwijzing hoe men de Zalf en Pillen gebruiken moet.

Zijn op franco aanvrage à contant te bekomen bij *Kruthoffer & Soesman* te Samarang, alwaar dezelve in het groot en klein verkrijgbaar zijn. (803)

TE KOOP een groot steenen Woonhuis, gelegen op Goenoeng Saharie.

(849) G. H. B. L. RUDOLPH.

TE KOOP Het **HALVE AANDEEL** in het logement **Montoft**, te Soerabaya, competerende aan en te bevragen bij

(836) C. E. VAN DER TEEN.

„Ik ben niet gek. Ik weet heel goed, wat ik zeg. Maar gij hebt Pauwel den doodslag gegeven."

Zij had hem op nieuw aangegrepen en hield hem bij de slippen van zijn kort buisje vast.

„Laat mij gaan," mompelde hij, terwijl hij zich met geweld zocht los te rukken.

„Ik laat u niet los, voordat het geregt hier is," riep zij vastberaden.

„Het ge... geregt! — Wat heb ik met het geregt te doen? Ik ben onschuldig. Wat kan ik er voor, dat de wagen omslaat en Pauwel een blok hout op zijn hoofd krijgt?" antwoordde de verstokte kerel.

Tegelijk deed hij eene nieuwe poging, om zich uit hare handen los te maken. Het kwam tot eene worsteling. De forsche en kloeke knaap kon het vlugge en behendige meisje intusschen niet zoo gemakkelijk overweldigen. Ik aarzelde, mij in dezen zonderlingen strijd te mengen. Voor 't geval van nood had ik in de nabijheid van de deur post gevat, om elke poging tot vlugt te verijdelen. De moedige jonge deerne weerde zijne herhaalde aanvallen gelukkig af. Onder het worstelen was het bloed haar weder naar het bleek gelaat gestegen en de muts haar van het hoofd gegleden. Haar donker oog schoot vlammen uit tegen den moordenaar haars bruidegoms. Ik moet bekennen, dat het vreemde en tegelijk vreeselijke schouwspel mij dusdanig boeide, dat ik daarbij al 't verdere om mij vergat.

Eindelijk was het den jongen man gelukt, zich los te wringen en aan hare sterke handen te ontkomen.

„Houd hem vast; laat hem niet ontsnappen!" riep zij mij toe.

Ik rigtte mij op en deed werktuigelijk, wat zij mij zeide. Toen de kerel zich, doordat ik mij voor de deur plaatste, den weg zag afgesneden, knarste hij woest op de tanden. Reeds stak hij de handen uit, om mij aan te pakken, doch de meid, die hem hijgend volgde, had hem andermaal van achteren aangegrepen en liet niet meer los. Tegelijk verscheen de huisheer met den veldwachter en een paar buren, die hij in der ijl gewekt had. Dadelijk werd de moordenaar door twee stevige mannen aangegrepen en de handen hem met een stevig touw op den rug vastgesjurd.

Toen hij zich zoo geheel overweldigd zag, gaf hij op eenmaal alden moed verloren en legde eene volledige bekentenis af. Hij had den anderen knecht gedood uit jaloerschheid, dat die door het meisje, op wie hij ook lang zijn oog had laten vallen, boven hem werd begunstigd. In 't bosch en ter plaatse, waar de lijke met mij stilhield, had hij woorden met Pauwel gezocht. Deze was hem niets schuldig gebleven. Van woorden kwam het tot slagen. Met een kapmes, dat de knechten bij zich hadden, bragt hij hem, gelijk ik met grond vermoed had, den doodelijken slag toe. Zijne nu en dan afgebrokene bekentenis, die hij voor den burgemeester herhaalde, droeg alle kenteekenen van waarheid.

In den loop van den morgen, toen van alles acte opgemaakt was, keerde ik naar mijne woonplaats terug. Op mijne slede volgde eene tweede, waarin de ongelukkige onder behoorlijke bewaking gebonden was. Hij moest te W. aan de justitie worden overgeleverd.

Op de bewuste plaats in het bosch zag ik in de bleeke stralen der winterzon die donkere plek op de sneeuw weder. Daar was de moord geschied. Huiverend keerde ik het hoofd af.

111

DR. BUL EN IK IN CONSURV.

Door het toenemen mijner praktijk, kwam ik ook allengs in nadere aanraking met mijne overige collega's. De broodnijd is in onzen tijd een in alle standen verbreid kwaad en een gevolg der gedurig meer toenemende concurrentie. Ongelukkig is hij ook onder ons doctoren geen zeldzaamheid, en er komt eene omstandigheid bij, die het ding daar nog wat erger maakt. Het beroep van den arts is van een meer verstandelijken aard en de voorkeur, die aan den eenen collega boven

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Mercredi, 27 Mars 1857.

Pour les QUATRE dernières représentations de la Compagnie.

Troisième représentation du douzième mois de l'abonnement de la deuxième année.

2me, 3me et 4me acte de

LA MUETTE DE PORTICI.

Au 3me acte: **la Tarantelle**, par Mlle. *Prevot.*

Incessamment au bénéfice de Monsieur *Souweine*, chef d'orchestre,

LES PURITAINS.

On commencera à 7 heures précises.

(853)

TE KOOP **DRIE vetgemeste KALVEN,** op **Kebon Sirie.**

(807) Wed. VERMEULEN.

TE KOOP of TE HUUR

Een groot Huis met Logeerkamers, bijgebouwen, stalling, werkloods, enz., zeer geschikt voor een kostschool, gelegen achter het Paleis op Goenoeng Saharie.

Adres

(855) H. M. VAN DORP.

TE HUUR het huis op Batoe-Toelies met primo April 1857.

(840) DE NIJS BIK.

TE HUUR Een Huis op Molenvliet, laatst bewoond door den heer *van Motman.* Te bevragen bij

(833) B. VAN LEEUWEN & Co.

TE HUUR **GEMEUBELEERDE APPARTEMENTEN met KOST.**

(799) R. DESCHAUX, Gang Chaulan.

TE HUUR een Huis in Gang Patjenongan, à *f* 60 's maands.

(800) LANGE & Co.

TE HUUR met primo Mei aanstaande, een Huis op de hoek van de Gang Patjenongan.

(805) F. G. DE BIE.

Wordt te Huur gevraagd

tot den prijs van *f* 100.— tot *f* 135 — 's maands, een Huis gelegen te of in de nabijheid van Weltevreden. Adres

(814) LANGE & Co.

---

f 20 à *f* 30,000

in leen te bekomen op eerste Hypotheek, bij

(822) W. SUERMONDT, WZn., qq.

Op het Koningsplein,

hoek Secretarielaan,

bestaat gelegenheid voor eenige Heeren tot

INWONING met den KOST,

waaraan het vrije gebruik van het Hoofdgebouw verbonden is, tegen zeer billijke prijzen.

Informatiën dienaangaande zijn te bekomen ter Drukkerij van den heer *W. Bruining*, in de Stad, en op Noordwijk bij

(847) Mevr. ERNST,

Willmaring.

Toko Noordwijk

blijft voortaan 's avonds geopend.

(852) VAN DEN MUIJSENBERG.

Le Toco des Marbres

continuera sa vente en détail à *très bas prix* jusqu'a la fin de ce mois. (832)

Verloren

Op Vrijdagavond 13 Maart jl., in of nabij den Schouwburg, eene gouden Broche met haar. Des verkiezende kan de vinder eene goede belooning erlangen. Adres

(815) LANGE & Co.

Door vertrek der familie waar hij thans werkzaam is, biedt zich aan als Huisonderwijzer in het Nederduitsch, Fransch en Engelsch geëxamineerd ongehuwd Nederlander.

Nadere informatiën, brieven franco, lett. A, bij

(859) OLIPHANT & Co., te Samarang.

Iemand, Nederlander van geboorte, oud 24 jaren, reeds in de binnenlanden werkzaam geweest zijnde en bekend met den Javaan en de Javaansche taal, doch thans door omstandigheden buiten betrekking, wenschte zich gaarne weder geplaatst te zien bij eene landelijke onderneming. Bij gunstige vooruitzigten zal minder gelet worden op het honorarium. Ook kan hij, des gevorderd, over een klein kapitaal disponeren.

Adres onder lett. M. M. bij

(842) H. M. VAN DORP.

Iemand van een onbesproken gedrag, voorzien van goede getuigschriften, de militaire dienst verlatende tegen 1 Mei, de Administratie grondig verstaande, alsmede de Hollandsche en Fransche talen, wenschte zich gaarne in eene der Handelshuizen te Batavia geplaatst te zien.

Informatie te bekomen bij

(860) LANGE & Co.

Men zoekt gelegenheid voor een tienjarig meisje, om aan het huis-onderwijs, dat eene Gouvernante aan andere meisjes geeft, deel te nemen, het liefst nabij Parapattan.

Adres onder Lrs. A. Z. bij de boekhandelaren

(816) LANGE & Co.

Iemand, oud 27 jaren, de Engelsche en Fransche talen magtig, zag zich gaarne op Java geplaatst, onverschillig in welke betrekking. Adres lett. J., Marine Hotel, Batavia. Brieven franco. (806)

J. Keiser van Bulderen naar Europa vertrekkende, verzoekt degenen, die nog iets van hem te vorderen hebben, hunne pretentiën in te dienen voor den 10 April eerstkomende.

Bandong, 19 *Maart* 1857. (827)

Eene Dame in Nederland, oud 28 jaren, protestantsche godsdienst, zag zich gaarne in Indië als **GOUVERNANTE** bij eene fatsoenlijke familie, of wel als **SECONDANTE** geplaatst. Zij bezit acte van toelating tot het geven van lager onderwijs, zoomede in het Engelsch, Fransch en Hoogduitsch, en kan de eerste gronden van de Muzijk en het Teekenen onderrigten.

Voor nadere informatiën adressere men zich aan

(821) VAN HAREN NOMAN & KOLFF,

te Batavia.

In eene binnenresidentie van Java wordt eene **GOUVERNANTE** gevraagd voor drie kinderen, in staat om, behalve het élementaire onderwijs, onderrigt te geven in al hetgeen tot eene beschaafde opvoeding, ook voor een meisje van meer gevorderden leeftijd, behoort. Aan haar die tevens les in het Duitsch en vooral het Engelsch kan geven, en in zooverre met Muzijk bekend is, dat zij de eigen oefeningen op de piano kan surveilleren, zal de voorkeur gegeven worden.

Adres, franco onder letter H., aan

(820) VAN HAREN NOMAN & KOLFF,

te Batavia.

Klassieke Piano-Muzijk.

Jos. Haydn's Sammtliche Compositionen, 4 banden, *f* 38.

L. van Beethoven, Sammtliche Compositionen, 2 banden, *f* 25.

W. A. Mozart, Sammtliche Compositionen, 2 banden, *f* 25.

Met Protretten van de Auteurs.

Te bekomen bij

(795) VAN HAREN, NOMAN & KOLFF.

Vergulde en Palissanderhouten Schilderij Lijsten

worden op verlangde afmetingen vervaardigd en van glas en toebehooren voorzien.

Schilderij Glazen van de grootste dimensie, bij

(796) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Kapitein *de Val* en *Familie* naar Nederland; gemagtigde de heer *W. de Val*, te Batavia. (850)

Bij tijdige aankomst van de mail zal de **Raderstoomschip** [illegible] vertrekken naar *Soerabaya* op den 27 dezer vertrekken.

Voor nadere inlichtingen vervoegen men zich bij

(829) MACLAINE, WATSON & Co.

Directeuren der N. I. Stoomboot Maatschappij.

21 *Maart.*

Stoomschip Palembang

zal vertrekken den 27sten dezer naar **Samarang** en **Soerabaya**, in verband met het te Soerabaya gereed liggende Stoomschip bestemd naar de **Molukko's**, **Makassar** en **Timor.**

Stoomschip Soerabaya

den 28sten naar **Benkoelen** en **Padang.**

Te bevragen bij

(857) W. CORES DE VRIES.

25 *Maart* 1857.

Vracht en Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het Ned.-Ind. schip **GENERAAL MICHIELS**, kapt. **D. de Wilde**, om den 8den April te vertrekken.

Adres bij

(848) HAAGER & SCHUURMAN.

---

den anderen wordt geschonken, voor dezen laatsten dus met eene zekere demoediging verbonden. De veel in trek zijnde doctor gaat in de oogen van het publiek doorgaans ook voor kundiger en geleerder, dan de minder gelukkige mededinger door. Dat zulk voorgetrokken worden van den een boven den ander niet altijd op goede gronden steunt, behoef ik hier naauwelijks aan te merken. In geen stand hangt zoo veel van uiterlijke toevalligheden af, als in den onzen. Eene imponerende figuur, natuurlijke of gekunstelde waardigheid, allerlei geoorloofde en ongeoorloofde hulpmiddelen, maar bovenal een zeker *savoir faire* verleenen den charlatan en stumper dikwijls het overwigt over zijne collega's, die in wezenlijke bekwaamheid ver boven hem staan.

De reeds door mij vermelde doctor Bul had op de gezegde wijze zijn grooten naam en eene winstgevende praktijk verworven. Hij genoot het vertrouwen der gansche stad en zijne woorden golden als orakelspreuken. Op zijne andere collega's zag hij met kwetsenden hoogmoed als op zijne minderen neer. Wanneer eens toevallig in zijne tegenwoordigheid het gesprek op hen kwam, haalde hij minachtend de schouders op en mompelde iets, waardoor hij, schoon verbloemd, toch wel genoegzaam wist te kennen te geven, dat men aan zulke aanvangers kwalijk een hond of kat, laat staan dan een mensch ter behandeling kon toevertrouwen. Waar hij aan het ziekbed met een collega in aanraking kwam, deed hij dezen zijne hooge meerderheid op eene hoogst onaangename wijze voelen. Zoo hij zich al geen dadelijke onbeleefdheden veroorloofde, wist hij zich daarvoor door allerlei dubbelzinnige woorden en toespelingen schadeloos te stellen, die niet nalaten konden, den ander in de schatting der onervaren leeken te doen dalen. Gewoonlijk had hij op alle verordeningen iets te vitten en was het, wat de behandeling betrof, met den collega volstrekt niet eens. 't Kon zelfs wezen, dat hij de door dezen reeds aangewende middelen als onnut of wel schadelijk op zij liet zetten. Daarvoor schreef hij geheel h e t z e l f d e middel voor, doch dan in anderen vorm en door de niets afdoende toevoeging van de eene of andere siroop of kleuring onkenbaar gemaakt. Zoo werden de patient en zijne betrekkingen door lage kunstgrepen om den tuin geleid. Werd doctor Bul bij een gevaarlijken kranke geroepen, zoo trok hij een hoogst bedenkelijk gezigt en voer uit tegen de plaats gehad hebbende wijze van behandeling. Vervolgens gaf hij aan de naaste betrekkingen duidelijk te verstaan, dat de behandelende collega verscheiden onvergeeflijke fouten had begaan, zooals van zulk een beginner zonder kennis en ervaring ook naauwelijks anders te wachten was; thans was het denkelijk te laat; men had hem, doctor Bul namelijk, niet vroeg genoeg geroepen en hij kon dus niet voor den afloop instaan; hij moest bovendien altijd weer goed maken, wat anderen verkeerd gedaan hadden, enz. — Zelfs in ligte gevallen overdreef hij het gevaar, om zijne verdienste en de door hem aangebragte hulp des te hooger in rekening te kunnen brengen.

Op zijne medicinale kunde viel geenszins bijzonder te roemen; doch daarvoor bezat hij verschillende eigenschappen, die zijn verworven naam en zijne uitgebreide praktijk zoo al niet regtvaardigden, dan toch althans verklaarbaar lieten vinden. Hij was knap van postuur, lang, breedgeschouderd en behoorlijk gezet, en zijn toilet altijd onberispelijk gekozen. Nooit verscheen hij anders dan met witten doek en geheel in het zwart, wat hem een bijzonder deftig voorkomen gaf. In het knoopsgat van zijn rok prijkte een ridderkruisje, welks altijd gloednieuw lint het ieder in het oog deed springen. Zijn vol, blozend gezigt blonk als met eiwit bestreken van eene aangenomene menschlievendheid. Alles aan hem was wel berekende deftigheid. [illegible] volleerd tooneelspeler, vergat hij geen [illegible] ingestudeerde rol. Zijn gansche wezen had [illegible] dat bij hem echter steeds tweede [illegible]

[illegible]

(Wordt vervolgd.)

Wordt alsnog gelegenheid aangeboden voor **passage naar Nederland,** met de daarvoor uitmuntend ingerigte schepen **NEDERLAND**, kapitein **F. Huldekoper**, en **ADRIANA PETRONELLA**, kapitein **A. A. Broex**, beiden voorzien van een geëxamineerden Doctor, en einde dezer maand alhier van de kust terug verwacht, om spoedig daarop te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij de Agenten,

(856) VAN DER BURG, VRIESENDORP & Co.

BATAVIA, 25 *Maart* 1857.

BATAVIA.

☞ Bij het ter perse leggen van dit Nommer is de Landmail aangekomen, doch waren de Nieuwsbladen nog niet uitgegeven.

Men berigt ons van Bekasi, dd. 22 dezer, dat er, in den morgen van dien dag, ongeveer ten 4 ure, brand is ontstaan in het huis van den Inlander *Narrien*. Dit huis, van bamboe met atappen dak, gelegen in de kampong Babakan, op het land Bekasi Oost, brandde geheel af en toen eerst miste men zijne vrouw *Asia*, nadat men zijne drie kinderen en eenige kleedingstukken had kunnen redden. Het lijk dier vrouw werd geheel geblakerd in het verbrande huis gevonden en *Narrien* vermoedt, dat zij in stilte naar binnen is gegaan, om hare in eene bamboe geborgene, knoopen te halen en zij daardoor eene prooi der vlammen is geworden. Dit vermoeden wordt bevestigd door de omstandigheid, dat die knoopen bij haar lijk gevonden zijn. Voor zoo verre men heeft kunnen nagaan, is die brand aan onvoorzigtigheid toe te schrijven.

— Wij vestigen met waar genoegen de aandacht onzer lezers op het hieronder, uit de *Samarangsche Courant* overgenomen, berigt, waaruit blijkt dat het door ons, zooals wij met regt konden vermeenen uit eene goede bron, in den *Java-Bode* van Zaturdag 21 dezer, medegedeelde ongeluk, dat het *Cirque Européen* den 16den te Soeracarta zou overkomen zijn, bezijde de waarheid en louter een verzinsel is van den Soeracartaschen berigtgever, terwijl integendeel de eerste voorstelling van de kunstrijders, in den avond van dien dag, tot groot genoegen van iedereen is afgeloopen. De uitstrooijer van zulke noodlottige valsche berigten verdient onzes inziens wel de algemeene verachting.

Samarang, 21 Maart. Wij vernemen van goeder hand, dat bij het bestuur van deze plaats het *officieel* berigt van Solo is ontvangen, dat de eerste voorstelling van de Kunstrijders aldaar heeft plaats gehad op den avond van Maandag den 16den jl., tot groot genoegen der ingezetenen van Soeracarta, in tegenwoordigheid van Z. H. den Soesoehoenan en van alle Prinsen en Regenten. De Inlanders vooral hebben die voorstelling als een haar onbekend genot, met de hoogste bewondering bijgewoond, terwijl zij in de best mogelijke orde is afgeloopen.

Het ter dezer plaatse verspreid gerucht, als zoude de Cirque door kwaadwilligen in brand gestoken en de paarden daarbij omgekomen zijn, is dus niets dan een verzinsel van den berigtgever.

Kendal. In dessa Banjoe Oerip, werd, den 1sten dezer, een meisje van ongeveer 2 jaren dood gevonden in eenen put, waarin slechts 2½ voet water stond. Het kind had zich verwijderd uit het huis harer moeder, die bezig was rijst te kooken, zonder door deze te worden opgemerkt.

— Den 9den dezer gingen twee Javanen door de rivier Singoredjo; een hunner werd door den sterken stroom medegesleept en men vond den volgenden dag zijn lijk.

— Men meldt van Soeracarta:

De kweekeling bij de kweekschool voor Inl. onderwijzers te Soerakarta, mas Santosa, in den nacht van den 24sten en 25sten Februarij jl. heimelijk het schoolerf verlaten hebbende, is aldaar des morgens omstreeks 3 uur zeer zwaar gewond teruggekeerd. De oorzaak en de omstandigheden van zijne verwonding zijn nog onbekend. Hij is onmiddelijk naar het hospitaal vervoerd, en aldaar in den morgen van den 7den dezer overleden.

Djocdjocarta. In deze residentie zijn eenige beplante sawas en tegalvelden door de kleine veldmuizen vernield, als: 38 Djocdjosche bouws sawah in het regentschap Nangoelan,

64½ Djocdjosche bouws sawas } in het regentschap
49½ „ „ tegal } Sentolo.

Bezoekie. Ten gevolge der zware regens, is op den 24sten Februarij jl. van eenen heuvel in de nabijheid der dessa Poedjer, district Penangoengan, eene aardmassa van omtrent 20,000 kubieke voeten losgescheurd en afgestort. Aan den voet van dien heuvel, waren vier inlanders bezig met het bearbeiden hunner sawah; twee daarvan hebben zich nog bij tijds kunnen redden, doch twee anderen zijn onder de neervallende aard- en steenmassa's bedolven en, niettegenstaande de spoedig aangebragte hulp, bezweken.

De rivier Sampean, welke van het zuiden naar het noorden door de afdeeling Panaroekan stroomt, bereikte, door de regens op den 10den Maart, zulk eene hoogte als sedert veertig jaren niet is waargenomen.

De groote postweg heeft daardoor, van af de hoofdnegorij Panaroekan tot beoosten Sitoebondo, zijnde eene lengte van 6 tot 7 palen, nagenoeg drie voeten onder water gestaan. Op vele plaatsen zijn geulen en gaten in den weg gespoeld en is een aantal boomstammen, die door het water aan de oevers van de Sampean ontworteld en medegevoerd zijn, langs den kant verspreid.

De waterwerken nabij Sitoebondo hebben mede belangrijke schade geleden. Overal is het water over de muren, die het bassin en den stuwdam insluiten, heengeloopen. Onder anderen is aan den noordkant, waar de stroom eene zekere rigting ontvangt, om over den breeden overlaat te storten, de zware door contreforten ondersteunde muur voor den sterken aandrang van het water bezweken, en over eene lengte van p. m. 200 voeten geheel weggeslagen.

Alle herstel wordt voor het oogenblik, door de groote hoeveelheid water en de sterke kracht, waarmede het door de ontstane openingen stroomt, zoowel aan dit als de andere beschadigde waterwerken, ondoenlijk gemaakt.

Het gewas heeft, voor zoover bekend is, weinig schade geleden.

Wester-Afdeeling van Borneo. De berigten nopens den padioogst luiden over het algemeen gunstig, ofschoon hier en daar de velden door veldmuizen leden.

In de Chinesche districten werden, in verschillende soorten van grond, proeven genomen met de van Java ontvangene koffijboomen, die echter mislukten, zoo men wil, doordien de boomen te oud waren.

Ook het Nieuw Orleans katoen was in deze districten, en voor zoover daarvan berigten ontvangen waren, overal elders in deze residentie mislukt, hetgeen wordt toegeschreven aan de omstandigheid, dat het zaad te jong geplukt was en later weder te lang gelegen had.

De Hura Crepitans daarentegen kwam bijna overal op, maar vereischte bijzondere zorg, ten einde het ongedierte van die plant af te houden.

Aan den weg tusschen Tjap-Idala en Soengei doeri werd door Dajaks gewerkt; het bosch was 125 passen ver opengekapt.

Ter hoofdplaats Sintang werd een weg aangelegd door de Maleische kampong.

Van Serawak werd berigt ontvangen, dat, in den nacht van den 18den Februarij jl., de hoofdstad onverwacht werd aangevallen door een groot aantal Chinezen van de kongsie Sam Tiau Kioe, die, na bezit te hebben genomen van de aldaar aanwezige magazijnen en de zich daarin bevindende wapenen en ammunitie, de gebouwen in brand staken van de heeren Brooke, Crookshenk en Middleton, terwijl de bewoners de slagtoffres hunner woede zouden zijn geworden, hadden zij zich niet met de vlugt gered.

De heeren Nickolets en Wellington en twee kinderen van den heer Middleton werden vermoord; beide kinderen op eene gruwelijke wijze: zij werden door de Chinezen in de vlammen der brandende gebouwen geworpen.

Gedurende den dag en den nacht, dat de aanvallers bezit hadden van de plaats, werd alles van eenige waarde geplunderd en geroofd. Van den 20 op den 22 verdeelden zij zich in twee partijen, de eene aan de landen de andere aan de zeezijde. De laatste partij, 300 man sterk, wierp zich op de aldaar liggende vaartuigen, doch werd daar zoo goed ontvangen door het Maleische hoofd, dat zich daar verdedigde, dat de aanvallers zich met moeite door de vlugt konden redden, door zich over boord te werpen. Die aan de landzijde slaagden beter, de meeste bewoners van de aldaar gelegene kampongs hadden zich verwijderd om hunne vrouwen en kinderen en het kostbaarste hunner goederen in veiligheid te brengen; de aanvallers maakten zich gemakkelijk meester van de stad en staken, op drie na, alle Europesche woningen in den brand; allen werden geplunderd; de niet verbrande huizen zijn die van den bisschop en van de heeren Rappeil en Helens.

Hetzelfde lot onderging de Maleische kamp; alles werd geplunderd en verbrand.

De waarde van de verbrande en geroofde eigendommen is aanzienlijk, en voorzeker zou alles zijn vernield, zoo niet op den 23sten toevallig eene stoomboot der Borneo Company was aangekomen. Het vaartuig ankerde voor de stad, en verjoeg in een oogenblik met deszelfs geschut de Chinezen daaruit.

Sir *James Brooke* en de overige geredde Engelschen met hunne vrouwen bevonden zich, volgens de laatste tijdingen, op genoemd stoomschip en zouden daarop zoolang blijven, tot dat een genoegzaam aantal Maleijers en Dajaks zou zijn verzameld om de aanvallers terug te drijven, althans have en goed te beschermen. Het stoomschip had echter slechts voor eene maand provisien aan boord, en reeds was die voorraad aanmerkelijk verminderd, zoodat het, zonder spoedige hulp, weldra zou genoodzaakt zijn Serawak te verlaten en de Europeanen, minstens het overgeblevene hunner bezittingen, aan de oproerlingen over laten.

In deze omstandigheden heeft de heer *Brooke* een zijner beambten gezonden naar Sambas ter overbrenging van eenen brief aan den wd. resident der Wester-afdeeling van Borneo, houdende het verzoek om hulp en bescherming voor de Britsche onderdanen, tot zoolang hij, door middel van zijn bestuur, hierin zal hebben kunnen voorzien.

Die brief werd op den 7den Maart te Pontianak ontvangen en den 8sten daaraanvolgenden vertrok naar Serawak Z. M. stoomboot *Admiraal van Kingsbergen*, om de gevraagde hulp en bescherming te verleenen.

(*Jav. Court.*)

Soerabaija, 18 Maart. — Men meldt ons van Pasoeroean:

Door zware regens heeft, op den 8sten dezer, eene aardstorting, ter breedte van 50 roeden, op den berg Regadaeng in het district Ngantang, afdeeling Malang, plaats gehad. 6 roeden sawavelden zijn hierdoor bedolven, terwijl eene afdamming bij de dessa Kaweden verstopt en de groote weg naar deze dessa onbruikbaar is geworden.

Het noodige is verrigt, om de aangebragte schade te herstellen. (*Soer. N. en A. B.*)

Soerabaija, 19den Maart. — Het volgende berigt is alhier aangebragt:

In den middag van den 13den dezer, omstreeks half een uur, is, bij goed weder en weinig wind, het schip *Elisa Ann*, gezagvoerder Th. E. Eales, toebehoorende aan eenen zich te Singapore bevindenden Chinees Tjioe Tow, komende van die plaats, bestemd voor Bali, op de klippen van Batoe Talie (Oosthoek Madura) geraakt.

Door spoedig aangebragte hulp, is men geslaagd de lading gedeeltelijk te redden, en men houdt zich op dezen oogenblik nog onledig, het schip zoo veel mogelijk naar het strand te halen, aangezien hetzelve gisteren door vereenigde krachten, van de klippen op de daarnevens zijnde zandbank is gebragt.

(*De Oostpost*)

NEDERLAND.

Dezer dagen is aan het diakoniegesticht der Nederl. herv. gemeente te 's Hage, eene koe ten geschenke gegeven. De aanleiding tot die gift is, naar men meldt, nog al aardig. Twee ingezetenen dezer stad, leden der genoemde gemeente, hadden in het voorjaar het voornemen opgevat, om eene koe te koopen en die in den loop van den zomer te doen vetweiden. Zoo gezegd, zoo gedaan. Dagelijks gingen beide vrienden de koe bezigtigen, die, naar mate de slagttijd naderde, allezins in omvang was toegenomen. In November jl. zou het koebeest de weide verlaten, en de beide eigenaars gingen er henen om het voor het laatst te zien.

Toen liet een der heeren zich ontvallen: Wanneer zullen wij het beest nu laten slagten!" waarop de andere herneemt, »dat doe ik niet, wij zijn elken dag gaan zien en hebben het beest dikwijls een stuk brood gevoerd, ik zou geen smaak in dat gebraad hebben; gij kunt uwe helft nemen, maar ik geef mijne helft aan onze diaconie ten geschenke, tegen terugbetaling van het weidegeld." »Neen, sprak de ander, als gij zoo royaal wilt zijn, dan geef ik mijne helft met weidegeld en al present." Daar stemde zijn vriend mede in, en de strijd van edelmoedigheid had ten gevolge, dat het koebeest aan het Nederd.-herv. diaconie kinderhuis werd toegewezen en aldaar met blijdschap ontvangen als eene substantiële bete in den wintertijd.

Harderwijk, 5 Dec. Als een staaltje, welke vreemde sujetten er albier aankomen en dienst nemen bij het koloniaal werfdepôt, kan strekken, dat dezer dagen, aan sommigen dier militairen van Regeringswege vergunning is verleend, tot het aannemen en dragen:

a. Der medaille, door de Koningin van Engeland uitgereikt voor die militairen, welke den oorlog tegen Rusland in de Krim hebben bijgewoond;

b. Van het Oostenrijksche eereteeken voor het bijwonen van den veldtogt in Napels, in den jare 1814 en 1815;

c. Der Sicilaansche voor het bijwonen der veldtogten in Napels, in 1848 en 1849;

d. Der Badensche medaille, ingesteld den 29 Aug. 1849;

e. Der Pruissische medaille, ingesteld den 23 Aug. 1851, en.

f. Der medaille voor het bijwonen der veldslagen bij Alma en Inkermann.

— Den 13 Dec. is te Nieuwediep levend gevangen een soort van klomp- of maanvisch van belangrijke grootte en van monsterachtig nitzigt. Het dier heeft een geheel ronden vorm en alleen de breede vinnen, die het even als zwaarden ter wederzijde bezit, als ook de kleur, doen aan eenen visch denken.

— Den 16 Dec. is te Zwolle ten 11 ure des morgens, het stoffelijk overschot van den wegens ongesteldheid met verlof hier te lande aanwezigen 1sten luit. van den generalen staf in Neêrlandsch Indië, L. B. Paternotte de Montlion, ten grave geleid, door de militaire bezetting, de officieren en eenige manschappen der schutterij. De lijkkoets werd vooraf gegaan door het corps muzikanten der schutterij enz.; de slippen werden gedragen door officieren, waarna de vrienden van den overledene [illegible], en verdere officieren, waaronder men ook opmerkte den heer Veenhuizen, kolonel bij het Oost-Indische leger.

ENGELAND.

De Engelsche bladen behelzen berigten van de Westkust van Afrika, die tot de helft van Nov. loopen. Daaruit blijkt, dat bij het meerendeel der stammen veel gisting heerschte door inwendige verdeeldheden. Lagos was rustig, doch men leefde er onder de vrees van een naderenden opstand. De kanonneerboot Minx bleef in de haven, om alle eventualiteiten af te wachten. Zoowel aldaar als te Acra was de twist tusschen de Ashantijnen en hunne naburen bij Cape Coast Castle nog niet ten einde. De Britsche consul heeft Camerons bezocht en eene beraadslaging gehouden met de twistende stammen. De stad Conscoffi werd op 3 Oct. door de Junmaros aangevallen, die eene groote slagting aanrigtten en 100 gevangenen maakten. Alpha-Mohamed-Limi verloor bij dat gevecht het leven even als de meeste opperhoofden der stammen, die met hem eene lijn trokken. Er heeft wijders van 15 tot 17 Oct. een verwoed gevecht plaats gehad te Massuiawee tusschen Barmore en den Sultan Labai, wiens strijdkrachten ten eenemale op de vlugt gejaagd werden.

Londen, 10 Dec. Naar aanleiding der uitnoodiging, hem namens eene staatkundige vereeniging in een der graafschappen geworden, om aldaar eene redevoering tegen de oorlogzuchtige politiek van lord Palmerston te komen houden, heeft de Heer Cobden, ofschoon hij die uitnoodiging van de hand wees, nogtans gelegenheid gevonden, om zijne denkwijze over de zaak te ontwikkelen. Zij is deze, dat aan de Engelsche diplomatie perken moeten worden gesteld, ten einde zij in betere overeenstemming met die der overige beschaafde wereld kome. Bij de algemeene ongerustheid, door gedurige geruchten van oorlog te weeg gebragt, bij de hoog stijgende klagen der bevolking over den druk der oorlogsbelasting, verlangt hij dat de nationale wil geraadpleegd worde, waar het de bepaling der beginselen onzer buitenlandsche staatkunde geldt, en dat men ophoude die staatkunde aan de grillen en de persoonlijke eerzucht van een enkelen staatsman over te laten.

— De *Morning Advertiser* laat zich over de incometax aldus uit: »Met groot genoegen kunnen wij mededeelen, dat in deze hoofdstad de toebereidselen tot eene groote demonstratie tegen de belasting op de inkomsten ver gevorderd zijn, en dat zij tegen het midden der volgende maand in het grootst mogelijk locaal, dat te vinden zal zijn, gehouden zal worden. Wij hebben reden om te gelooven, naar hetgeen wij van de toebereidselen voor die demonstratie weten, dat het vonnis over die onregtvaardige belasting aldaar geveld zal worden. Zij zal op alle punten der provincie door volksdemonstratien gevolgd worden, zoodat, vóór de zamenkomst van het Parlement, uit den geest der bevolking een stroom van verontwaardiging op zal rijzen, die de regering voor zich heen zal drijven, gelijk de stormwind een klein bootje voorzweept, bijaldien de kanselier der schatkist dwaas genoeg ware, om zich tegen den wil des volks te verzetten."

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 25 Maart 1857, No. 24.

Dublin, 27 December. De heer Smith O'Brien heeft zijn eerst manifest aan het Engelsche volk, sedert zijne terugkomst uit zijne ballingschap, bekend gemaakt en tot tekst genomen de tegenwoordige beweging tegen het voortduren van de, gedurende den oorlog, ingevoerde buitengewone income tax, ten einde de handelingen van het cabinet in een berispelijk daglicht te stellen. Zijn uitsluitend doel schijnt te zijn om aan te toonen, dat het Iersche volk niet moet voortgaan met die tax te betalen en dewijl hij hierdoor wordt geleid tot het bewijs, dat het Gouvernement daarvan een gevaarlijk gebruik maakt en heeft gemaakt, zoo doorloopt hij natuurlijk al die handelingen en bepaaldelijk die betrekking hebben op den Levantschen oorlog, de demonstratie in de baai van Napels en de expeditie tegen Perzie.

In dat stuk ontmoet men den partijman nergens, men ziet slechts den patriot. Wat Napels, Griekenland en de Levant aangaan, zoo heeft de heer Smith O'Brien op de plaats zelve den uitslag der Engelsche staatkunde nagegaan en zijn kritiek krijgt er te meer gewigt door. Verheft hij Rusland ten koste van Engeland, een ieder weet, hoeveel waarheid daarin gelegen is en de heer Smith O'Brien is de man niet, die men van partijdigheid of sympathie voor den keizer van Rusland kan verdenken. Te dikwijls heeft hij bewijzen van tegenovergestelde gevoelens gegeven. Maar de waarheid kent geen staatkundig gevoelen en de heer Smith O'Brien heeft alleen haar geraadpleegd en in het oog gehouden.

Londen, 7 Januarij. De *Londensche Courant* heeft gisteren de officiëele stukken medegedeeld, omtrent de vredebreuk met China het gouvernement toegezonden. De inhoud dier stukken met korte woorden kennelijk te maken is onmogelijk, alzoo zij in de Engelsche dagbladen *vijftien kolommen* beslaan, doch een ieder, die ze doorgeloopen heeft, is het duidelijk, dat de Engelsche agenten er op bedacht geweest zijn, om zich van het eerste voorwendsel het beste te bedienen, ten einde met de Chinesche ambtenaren twist te doen ontstaan en met het uiterste geweld te werk zijn gegaan, om tot hun doel, namelijk eene bepaalde vredebreuk, te geraken. Om zich een denkbeeld te maken van de kwade trouw, die hier op den voorgrond staat, is het genoeg, eene enkele zinsnede der depêche van den gouverneur van Hongkong, sir Bowring, in antwoord op de rapporten van den vice-consul Parker, aan te halen.

»De kwestie, zegt hij, leidt tot twee gewigtige opmerkingen, eerstens tot de regten van het vaartuig, waarvan hier sprake is en tweedens omtrent de handelingen der Chinesche autoriteiten. Het schijnt, na onderzoek, gebleken te zijn, dat de *Arrow* de Engelsche vlag in het geheel niet mogt hijschen, het regt daartoe was op den 27 September geëindigd en sinds dat tijdstip bezat dat vaartuig geen titel tot bescherming meer.... dan de Chinesche autoriteiten wisten dit niet en schijnen geene andere redenen tot tusschenkomst gehad te hebben, dan de veronderstelling, dat de eigenaar geen Engelsch onderdaan was."

De bekentenis van sir Bowring omtrent de nationaliteit van de *Arrow* zou alleen voldoende zijn, om de Engelsche ambtenaren in het ongelijk te stellen, doch bovendien wordt het laatste gedeelte dier zinsnede, door de, door het gouvernement openbaar gemaakte, stukken ten volle geloochenstraft.

Londen, 30 Dec. Op jl. Kersdag was de bevolking van Norwich getuige van eene belangwekkende handeling. De heer Comley, die vroeger een hevige bestrijder van het Evangelie was en veel daartegen schreef, herriep zijne gevoelens openlijk op de markt van genoemde plaats, en verbrandde vervolgens op de heide van Mousshold eene baal, bestaande uit zijne werken, die hij een »bundel logens" noemde. Sedert eenigen tijd verkondigt de heer Combay het Evangelie.

— De Britsche regering heeft een contract gesloten met de *European and Australian Royal Mail Company* voor het overbrengen van mails, eenmaal 's maands langs de route van Suez, tusschen Engeland en de Australische koloniën. De pakketten zullen uit de haven van Southampton vertrekken, en daar, zoo als dit het geval is met de Indische mail, behalve de directe paketdienst, nog eene speciale dienst via Frankrijk zal onderhouden worden, voor het overbrengen van supplementaire mails uit Engeland, zoo zal de eerste mail, welke onder de nieuwe overeenkomst via Southampton verzonden zal worden, in Londen worden gesloten des morgens van den 24sten Februarij a. s. en de eerste mail via Marseille, mede te Londen des avonds van den 28sten Februarij. Na dien tijd zullen de mails verzonden worden via Southampton, des morgens van den 12den van iedere maand, en via Marseille des avonds van den 16den van iedere maand. Wanneer de 12de op een Zondag invalt, zullen de mails via Southampton des avonds te voren, en als de 16de op een Zondag invalt, die via Marseille des avonds daarop verzonden worden.

— Op 's Rijks werf te Woolwich zijn dezer dagen proeven genomen met monsters van eene nieuwe soort van zeildoek, vervaardigd deels van vezelen van den Zuid-Afrikaanschen palmboom, deels van de gewone grondstof. Dit nieuwe zeildoek is bevonden veel sterker te zijn dan het gewone. Als de uitvinder wordt genoemd een officier der Noord-Amerikaansche marine.

— De *Figaro* meldt, dat de heer Millaud, een Franschman, de *Times* heeft willen aankoopen, maar dat hij op zijne, deswege tot de directie van het blad gedane, aanvraag het volgende antwoord ontving: Mijnheer, ga met drie met goud beladen linieschepen in de Teems voor anker liggen, en dan is het niet onmogelijk, dat wij onderhandelingen met u aanknoopen.

Dit is welligt slechts eene *charge*, op de tegenwoordig overdrevene speculatiezucht der Franschen.

FRANKRIJK.

Parijs, 20 Dec. Vier engelsche bladen de *Sun*, de *Express*, de *Morning Advertiser* en de *Daily News* zijn heden alhier niet uitgegeven, ten gevolge van een bij het postkantoor ontvangen verbod van regeringswege. Deze maatregel bewijst genoegzaam, dat de engelsche pers weder hevig en vinnig tegen de fransche regering uitvaart.

— De *Constitutionnel* wijdt een artikel aan eene beschouwing van de banken van leening, en tracht middelen op te sporen, om in deze instelling de vereischte verbetering te brengen. Vooraf betoogt hij de noodzakelijkheid der banken van leening voor iedereen. Onder de duizend panden zijn er: 112 van handelaren en kooplieden, 84 van renteniers en grondeigenaars, 31 van personen, die vrije kunsten uitoefenen, 39 van ambtenaren, 4 van militairen, 730 van ambachtslieden en dagloonérs. Eene som van 1000 fr. is over de verschillende maatschappelijke standen dus verdeeld: handeldrijvende personen 67 fr., renteniers en grondeigenaars 156 fr., beoefenaars der vrije kunsten 61 fr., ambtenaren 10 fr., ambachtslieden 350 fr. De geldopnemers betalen eene rente overeenkomende met 10 pct. voor eene leening van een jaar, 11 pct. voor eene leening van zes maanden, 18 pct. voor eene leening van drie maanden, en 21 pct. voor eene leening van eene maand. De *Constitutionnel* oordeelt te regt, dat zulk een staat van zaken lijnregt in strijd is met het doel der bank van leening, en tegen de bestaande wetgeving op de renteverleenen aandruischt.

— Te Aydie, een dorp in het departement der Pyreneën, heeft een man getracht zijn vader, zijne vrouw en zijn kind met rattenkruid te vergiftigen. Men vreest, dat men de slagtoffers niet in het leven zal kunnen houden.

— Van Algiers is eene expeditie vertrokken, om te onderzoeken of er geene regtstreeksche gemeenschap te land tusschen Algerie en Senegal was tot stand te brengen.

— Er is een gedenkpenning geslagen ter herinnering aan den moord op den aartsbisschop van Parijs. Aan de eene zijde prijkt zij met het beeld des aartsbisschops, in de eene hand den staf en in de andere de palm van het martelaarschap houdende, en het omschrift: M. Dom. Aug. Sibour, aartsbisschop van Parijs; aan de keerzijde leest men: Omgebragt den 3den Januarij 1857 in de kerk St. Etienne du Mont, op den dag van het patronale feest der H. Genoveva, door den dolk van een dolzinnige. Het randschrift is Maledicimus et benedicimus. (Paulus I aan de Cor. IV: 12.)

— Men noemt reeds den aartsbisschop van Tours, Mgr. Morlot, als opvolger van Mgr Sibour, in het aartsbisdom van Parijs. Dit is evenwel zeer voorbarig.

— Aan de Londensche *Globe* wordt uit Parijs geschreven, dat men, onder het gematigde gedeelte der republikeinsche partij in Frankrijk, nu reeds werkzaam is, om, bij de aanstaande verkiezingen tot vernieuwing van het Wetgevend Ligchaam, in die vergadering, zoo mogelijk, eenige voor democratische beginselen gunstig [illegible] te brengen. [illegible] briefschrijver [illegible], [illegible] gouvernement des Keizers die poging niet met leede oogen ziet; dat het integendeel eene onafhankelijke volksvertegenwoordiging als een veiligheidsmiddel voor zich zelf aanmerkt

De Parijsche *Siécle*, een van het gouvernement onafhankelijk orgaan van democratische beginselen, vermaant de kiezers, om de hun door de keizerlijke constitutie verleende regten uit te oefenen en zich niet langer van deelneming aan de verkiezingen te onthouden.

Een en ander bewijst genoegzaam, dat de doodslaap, waarin een groot gedeelte van het Fransche volk op politiek terrein scheen gedompeld te zijn, een einde heeft genomen. Dat de keizerlijke regering ook voorziet, dat brutaal geweld op den duur niet stand kan houden, bewijst het ontslag van eenige prefecten in de departementen, die zich overal en in alles het gezag in gemeentezaken aanmatigden.

In de ministeriële bladen van Parijs las men dan ook eene aanschrijving van den minister van binnenlandsche zaken aan de prefecten der Fransche departementen, gedagteekend van den 20 November jl. en het volgende inhoudende:

»De besluiten tot schorsing van gemeenteraden en de aanvragen om ontbinding daarvan nemen dag op dag in aantal toe. Dat is eene overdrijving, wier strekking noch met den geest der wet van 5 Mei 1855 noch met de bedoeling des gouvernements overeenstemt.

»De wet wilde de hooge regering in staat stellen, om handelingen tegen te gaan, die inbreuk op de openbare vrijheid zouden maken of den kring van de wettelijke bevoegdheid der gemeenteraden overschrijden.

»Met het oog op die buitengewone gevallen is het dertiende artikel in de aangehaalde wet gebragt, hetwelk niet alleen vrijheid geeft om de gemeenteraden te schorsen en te ontbinden, maar ook om ze te vervangen door commissiën, die in functie kunnen blijven tot het einde van het vijfjarig tijdvak, waarvoor de leden van den gemeenteraad gekozen waren.

»Maar de meeste besluiten tot schorsing, die ik ontvang, zijn gegrond op de tegenkanting, welke de voorstellen der maires in zaken van gemeentelijk belang bij de gemeenteraden zouden ontmoet hebben; al te dikwerf meent de administratie, dat zij zich in die plaatselijke geschillen moet mengen, en met de daaruit voortkomende botsingen wordt haar gezag zonder nut gemoeid.

Ik kan u, mijnheer de prefect, niet te dringend aanbevelen, aan de gemeenteraden zoo veel mogelijk speelruimte te laten, wanneer zij, binnen de perken der wet blijvende, belangen van louter gemeentelijken aard behandelen. Nemen die vergaderingen over de haar toevertrouwde aangelegenheden onverstandige of slechte besluiten, dan zal de bevolking wel weten, wie zij daarvoor verantwoordelijk moet stellen; en dat is, alles te zamen genomen, minder nadeelig, dan een stelsel, hetwelk strekt om overal de hand van het hoog gezag te doen gevoelen, ook in aangelegenheden, waarmede het door geen algemeen belang gedrongen wordt zich te bemoeijen.

»De ambtenaren der hoofdadministratie geven al te ligt toe aan den wensch om eene lastige tegenkanting te fnuiken, liever dan ze te boven te komen met hun persoonlijken invloed en met de medewerking der publieke opinie, die nooit lang blind voor hare ware belangen blijft.

»Dikwerf heb ik met leedwezen opgemerkt, dat sommigen van de taak der overheid niets anders dan het gebieden begrijpen, uit het oog verliezende dat men het gouvernement des Keizers niet beter kan dienen dan door hetzelve bemind te maken.

»Ik verlang, dat al de plaatselijke besturen, in dit opzigt, den weg weder inslaan, die u door mij en mijne voorgangers in onze instructiën telkens is aangewezen.

»De leiding der openbare aangelegenheden is altijd eene taak vol moeijelijkheden; deze zonder botsing en met welwillende gematigdheid weg te ruimen, dat is uwe voorname taak."

— In het begin van Dec. is door Keizer *Napoleon* een besluit genomen, houdende bepalingen betrekkelijk de oefening der zeelieden, de handhaving der krijgstucht onder hen en het toezigt op hun gedrag, gedurende den tijd dien zij te lande doorbrengen, in afwachting eener oproeping om op 's lands vloot dienst te doen.

De ministeriële voordragt, waarop dat besluit genomen is, stond in den Moniteur van den 11den dezer; zij zeide onder anderen:

»Frankrijk heeft altijd ingezien dat het eene sterke oorlogs-marine moest hebben; zonder de vloot zou het dikwerf buiten staat geweest zijn, om de belangen van zijnen handel te beschermen of om zijne staatkunde door te zetten. Eene marine nu van eenige waarde laat zich niet op staanden voet scheppen; wie zulks mogelijk acht, vergeet de lessen der ondervinding. In zaken van marine, kan alleen met een bepaald stelsel en met volharding iets degelijks worden uitgerigt.

»De vorming der caders van het personeel der vloot is derhalve van uiterst groot gewigt; hieraan behoort het bestuur der marine te meer zorg te wijden, daar de inkrimping van de uitrusting der schepen, als middel tot vermindering der uitgaven, een natuurlijk gevolg van vrede is. Maar wanneer de caders in stand gehouden worden en naar goede beginselen ingerigt zijn, dan zal Frankrijk telkens, wanneer een oorlog uitbreekt, op de schepen, die het op verren afstand aan de eerste aanvallen des vijands zal hebben bloot gesteld, kunnen rekenen, alsmede op die, welke het alsdan tot versterking zijner strijdmagt haastig uitrusten zal."

DUITSCHLAND.

Berlijn, 18 Dec. In de officiële kringen te Berlijn heerscht een groote verbittering tegen Engeland, en men heeft gemeend, op de aanvallen der engelsche pers te moeten antwoorden, door een vlugschrift, getiteld: *Een pruissische groet aan Oud Engeland*, met het motto: »Men maakt misbruik van de grootheid, wanneer men het geweten scheidt van de magt." In dat boekske wordt lord Palmerston niet gespaard en duidelijk de meening kenbaar gemaakt, die in de pruissische hoofdstad over de politiek van dien staatsman heerschende is.

Weenen, [illegible]. De *Ostd. Post* heeft dezer dagen [illegible], of, in weerwil van de beslissing der Parijssche conferentie, de ontruiming der vorstendommen door de Oostenrijksche troepen op handen zoude zijn, daar zoo als dit blad beweert, van geen leger zulk een togt in den winter kan gevergd worden. De *Ostd. Z.* beweert daarentegen, volgens verzekering van deskundigen, dat deze vrees voor een marsch in den winter belagchelijk is en voert tot bewijs aan, dat de Oostenrijksche troepen, in den winter van 1852 op 1853, in Dalmatie en naar de Bosnische grenzen zijn getrokken en in den volgende winter in ongeloofelijk korten tijd naar de Servische grenzen zijn opgerukt; dat het corps van den generaal der cavallerie Schlick, in de onherbergzame Karpathen, een winter-veldtogt gemaakt heeft.

— »Het Vaarwel van Haydn," dezer dagen te Hamburg op een concert voorgedragen, is een weinig bekend muziekstuk. Het is eene symphonie, die men gedurende verscheidene jaren niet gehoord had, en welke onder de volgende, waarlijk curieuse, omstandigheden het eerst is voorgedragen. Prins Esterhazy wilde op zekeren dag het orkest, dat hij onder de leiding van Haydn op zijne kosten onderhield, zijn afscheid geven, onder voorwendsel, dat zulks uit besparing geschieden zou, of misschien wel omdat het repertoire hem geene genoegzame verscheidenheid aanbood. Op het verzoek van den beroemden componist, stemde hij er in toe, een laatst concert bij te wonen. Men speelde eene symphonie, bepaaldelijk door Haydn voor dit afscheid gecomponeerd, en aan welke hij den gelegenheidsnaam van »het Vaarwel" gaf. Eerst speelden al de instrumenten met een krachtig en schoon geheel, toen zwegen de bassen, vervolgens de alten, en telkens wanneer een instrument de partij verliet, sloop de muzikant, zonder gedruisch te maken, weg, zijn licht medenemende. Eindelijk bleven er slechts twee violen, welke te zamen speelden, te midden eener bijna volslagen duisternis, over. De uitwerking was zoo wonderbaar, zoo onverwacht, dat Prins Esterhazy, opgetogen, verklaarde, dat hij zijn orkest hield en Haydn met de grootste loftuitingen overlaadde.

— Men leest in de *Frankforter Courant:*

Op een der dagen in de vorige maand, werd, in de straten van Weimar, het volgende zonderling berigt aangeplakt. »Uit hoofde van gebrek aan gas, kunnen de straten heden avond niet verlicht worden. Zij derhalve, die niet met het hoofd tegen de muren willen loopen, worden uitgenoodigd te huis te blijven, of, uitgaande, zich van een lantaarn te voorzien." Om dezelfde reden bleef de schouwburg op dien avond gesloten.

— Indien wij geloof kunnen slaan aan de *Bohemer Courant*, zou een hulponderwijzer der gemeente X, aan de schoolopzieners een verzoekschrift hebben ingediend, tot erlanging der vergunning, om in het huwelijk te treden. Dit verzoekschrift hield niet minder dan honderd spelfouten in. Voorloopig is zijn verzoek van de hand gewezen, tot dat hij zich beter in het spellen zal hebben geoefend. Dit is een beletsel, waarin de heilige geloofswetten niet hebben voorzien.

Scheepsberigten.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.		Datum.	Agenten.
Maart.	22	Nederl. Indisch	stooms.	Langan Lamongan	T. Deigthon	Samarang	18 Maart.	van H E Levert.
»	24	Nederlandsch	schip	Willem Daniel	de Meester	Amsterdam		Haager en Schuurman.
»	—	Hamburgsch.	bark	Louise en Leonide	Schmidt	Hobart-Town		Metzendorff, Wilmans en co
»	—	Zweedsch	»	Emma		Kaap de G Hoop		G. Suermondt en co.
»	25	Nederl. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden.	Prins	Singapore		Maclaine, Watson en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Maart	21	Engelsch	bark	Eugene	Schwalkij.	Singapore.
»	22	Nederlandsch.	schip	Petronella Catharina	T. Hagen	Samarang.
»	23	Engelsch	bark	James Jurcan	Mc. Allister	Singapore.
»	—	Nederl Indisch	schip	Al Osmanie	Said Segaf	Banka.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Calypse *	Noller		B. Kopersmit en co.
»	schip	Kosmopoliet	Bouten	Nederland	»
»	bark	Jan Hendrik	de Jong		»
»	schip	Tonia	Zeeman		»
»	schoen.	Mariane *	R. S Tjebbes		Van der Burg, Vriesendorp en co
»	bark	President van Buren *	D. Visser	Nederland	»
»	»	Albrecht Beijling *	G. L. Muller	China	»
»	schip	Stad Utrecht *	F. P. J. Jaski		»
»	bark	Constance *	H. G. Borcherts		»
»	schip	Admiraal van Kinsbergen	Bouman		G Suermondt en co.
»	»	Louisa Jacoba Johanna *	Drayer	Hongkong	»
»	»	Jonkh. Mr v d. Wall van Puttershoek *	K. F. Lammerts		»
»	bark	Margaretha Johanna *	J B. Roluffs	Nederland.	Paine, Stricker en co.
»	bark	Jan Pieterz Koen *	J Verloop	Soerabaya.	C Bahre en G Kinder.
»	»	Economist.	Olivier.	Amsterdam	E Moormann en co.
»	schip	Europa *	H Poort	Rotterdam	Reynst en Vinju.
»	»	Rotterdam *	P. Vis	»	»
Nederl. Indisch	bark	Yoeserin *	Sech Abdulkadir	»	D N. Buys en co.
» »	»	Djelanie *	Said bin Alie	Samarang.	»
» »	bark	Ydroesie *	Said Bafagie	Soerabaya.	B J Jacobs
» »	»	Generaal Michiels *	D de Wilde	Samarang.	Haeger, en Schuurman.
Engelsch	schip	Loch Lomond *	W. Rowley.	Singapore.	Maclaine, Watson en co.
»	»	William *	Milton	China	»
»	brik	Weseff.			D N Buys en co.
»	»	Commodore *	C. Muller		C Bahre en G. Kinder.
»	bark	Blair *	J. Bell		Pitcairn, Syme en co.
»	schoen.	Queen Mab *	G. Glendinning	Singapore	»
»	bark	Eblana *	D Gillan		Hunter, Haughton en co.
»	schip	Algerine *	Kelly		»
»	bark	John Dugdale *	Williams		Paine, Stricker en co.
Peru	schip	Inca. *	Pederien		»
Brem.	bark	Betty	G. F. Bellstedt	Amoy	E Moormann en co.
»	schoen	Archimedes *	C. Hilgerloh		Metzendorff, Wilmans en co
Zweed.	schip	Thor *	T. E. Wetsman		Metzendorff, Wilmans en co
»	bark	New-York *	T Wretman	Nederland	»
Hamb	»	Louise en Leonide	Schmidt		»
Amerikaansch	»	Lowell *	J Knowles.	Boston	Maclaine, Watson en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduld met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder,	Van
Maart	12	Brem.	bark Solon	J. Gördes	Amoy.
»	14	N. I	» Atiat Tulbarie	Sech Dagaman	Batavia
»	15	»	stooms. Soebaraya	Bosch	»
»	17	»	brik Risgil Hair	Sech Osman	»
»	—	»	schoener Louise	Liem Boengiok	Muntok
»	19	»	bark So-oot Ban	Sech Banseer	Pontianak
»	—	N I.	schoen. Bliendj. Srie Boelan	Tan Hiam Tjong	Muntok

Vertrokken schepen van Samarang.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Maart	13	Ned.	bark Yssel	A Visser	Soerabaya
»	15	»	» Wilhelmina Catharina	de Groot	Nederland.
»	61	N. I	stooms. Soerabaya	Bosch	Soerabaya
»	18	Ned	bark Christiaan Huygens	J. Muller	»
»	—	»	» Adéle	B. R Jaskie	»

In lading liggende schepen te Samarang.

Vlag.		Namen der Schepen,	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Bientang Anam	S. van Hulstyn	Rembang	Gezagvoerder.
Amerikaansch	»	Witch	S. Hultman		Dorrepaal en co.
Nederlandsch	»	Marie Hillegonda	E F Prater	China	»
»	»	Adriana Petronella	A. A Broex	Nederland	»
Oldenburgsch	schip	Armin	A. Hosenthal	Cowes	C. Damnitz en co.
Nederl Indisch	brik	Lina	Ko Lamhay	Riouw	Gezagvoerder.
Nederlandsch	schip	Kandanghauer	W. Zeelt	China	Wermuth en co.
Nederl. Indisch	bark	Emilie	J. B. Perry	»	Gezagvoerder.
» »	schoen.	Kiem Tjiat Tjiang	Njo Ing Ang	Riouw	»
» »	bark	Sara Eleonora	D Schumer	Batavia	Dorrepaal en co.
Siam	brik	Kiem Po Hoat	Ooi Kiong		Gez gvoerder
Sweedsch	schip	Condor	E G. Flensbrand	Nederland	Oliphant en co.
Fransch	schip	La Nantaisa	H. Hervaux		Dorrepaal en co.
Nederl Indisch	brik	Mariam	Sech Gonam	Singapore	Gezagvoerder
» »	»	Berkat	Hadjie Amin	Kottee	»
» »	schoen.	Bientang Batawie	Ooi Poentin	Soerabaya	»
Nederlandsch	bark	Twee Jeannes	J. W Noordziek	Nederland via Soerabaya	B. Kopersmit en co.
Nederl Indisch	schoen.	Bientang Baroe	Said Hoesain	Soerabaya	Gezagvoerder
» »	bark	Ellen	J Winter	Batavia	B Kopersmit en co
Siams.	brik	Kiem Tjing Tjiang	Liem Tjay		Gezagvoerder
Nederlandsch	bark	Ida Elisabeth	H. Kramer	China	B. Kopersmit en co.
Brem.	bark	Salon	J. Gardes		C Damnitz en co
Nederl Indisch	»	Atiat Tulbarie	Sech Baheman	Soerabaya	Gezagvoerder
» »	schoen.	Louisa	Liem Boengiok		»
» »	brik	Risgel Hair	Sech Osman		»
» »	schoen.	Bliendjoe Srie Boelan	Tan Hiam Tjong		»
» »	brik	Rachmanie	Said Aboe Bakar	Soerabaya	»

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Maart.	13	N. I.	schoen Bintang Timor	Tjiem Koensoen	Balie (Pad)
»	—	»	bark Ana Serie	J Stijger	Tjilatjap
»	—	Eng	» Sultana	W Japper	Hongkong
»	14	Ned.	» Zwarte Zwaan	S. Stikkel	Pekalongan
»	15	N I	» El Machlaar	Sech Bakir	Banjermass
»	19	Ned	schip IJssel	A. Visser	Batavia.
»	—	Z. M	transport schip Merwede	lt t/z 1 kl. Sloos.	»
»	—	N. I.	bark Sarie Elmashoor	Mohamat Seman	Banjermass
»	—	»	kotter Little Tot	Katjoong	Pasoeroean
»	—	»	bark [illegible]	Sech Bahadaar	Banjermass.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Maart	13	N I.	bark Den Bient Toedjoe	Liem Lieptjoen	Riouw
»	—	»	schoen. Noertsaleh	Hadjie Sleman	Koetee
»	14	Ned.	bark Vlaardingen	van Dusseldorp.	Nederland
»	—	Brl.	brik Fair Barbadian	T M Craig.	Balie (Amp)
»	—	N. I	bark Soedul Gair	Sech Bargebe	Grissee
»	15	Ned	» Banka	G Schuit	Banka
»	—	Fr.	schip Louis Cezard	A A Auger.	Nantes

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten
Nederlandsch	Euterpe	Kuipers	Nederland	Fraser Eaton en co
Fransch	Bayadère	Guignoux	Nantes	» » » »
Nederlandsch	Drie Vrienden	Aderson	Nederland	» » » »
»	Delft	Geelkerken	»	» » » »
»	Hendrika Bertina	G de Boer	»	» » » »
Bremsch	Johanne Wilhelmina.	Klockgeter	»	» » » »
Nederlandsch	Vriendentrouw	Greveling	»	Schimmelpenninck en co
»	Kommissaris des Konings van der Heim	A van Heogenstraten.	Amsterdam	van Leeuwen en co
Nederl Indisch	Catharina	J Scharff	Moluccos.	Gezagvoerder
Nederlandsch	Factorij	J Jansen	Rotterdam	van Leeuwen en co.
»	Cornelia	Jaski	Nederland	Fraser Eaton en co.
Engelsch	Sultana	Japper	Australie	Schimmelpenninck en co
Nederl Indisch	Almair	Sech Said	Samarang.	Gezagvoerder.
» »	El Ijezer	Sech Aboebakar	Amboina	»

AANGEKOMEN SCHIPEN VAN BATAVIA.

van den 19 tot en met den 22 Maart 1857.

Met het Ned schip *Rotterdam*, kapt. *P Vis*, de heer *H Feltkamp*, en echtg., *T Lacourt* en echtg. *G F. Enger E Gunberg, C F E. Brattavius, S. rieg C Has H W Rijnbende, B W A Beijer, J. Alken, P. Ruitinga*, mejuffrouwen *B. A Brosse van Groenou* en *D. M. Verpoorten*, en 2 jav bedienden, van Rotterdam

Met het N. I stoomschip *Rembang*, kapt *H J. Roseboom*, de kapt *Immink*, 1e luit *Boers*, en Z *M*. *troepen*, van *Sinkawang*

Met het N I. stoomschip *Langen Lamongan*, kapt *T Deighton* de heeren *Nazareth* en *Coen*, *Lion*, *Tissot*, mejufr *Edwards* en *Stammer*, 1 inl 1 *arabier*, 3 *chinezen*, benevens *Z M troepen*, van *Samarang*.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 19 *tot en met den* 22 *Maart* 1857.

AANVOER

Van het Eiland Billiton per ned. ind. schip *Marianne Sophia*, gez. I-Nio Tijehin.

2/m. klappers. 150 pic. klapp. ole. 900 boss. rotting. 719 ps. golloks. *Gezagv.*

Van China per ned. schip *Tonia*, gez. Zeeman. agt. Kopersmit en co.

12 pakk. papier. *Metzendorff Wilmans en co.*
10 ks. man. sigaren. *Haager en Schuurman.*
43 coll. chin. goederen. *Simon Thomas.*
108 » » » *Tiedeman en v. Kerchem.*
48 » » » *Kang Kengtiong.*
1200 coll. » thee. *Tjia Kiokbie.*
249 ks. gember. *Bahre en Kinder.*
759 coll. chin. goederen. div. Chinezen.
7 ks. hoeden. *Pandel en Stiehaus.*
282 coll. chin. goederen. 260 kn. thee. 4 do. zijde goederen. 1 kt. paarlemoer. 2 ks. rhabarber. 6 ks. diversen. 1 do. papieren. 2 do. zilverwerk. 7 ks. gember. *Haager en Schuurman.*

UITVOER

Naar Singapore via Muntok en Riouw per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins, agt. Maclaine Watson en co.

20 legg. arak. *Morgan Melbourn en co.*
26½ pic. kalk. *Tjia Kiunbie.*
15 pic. kalk. 2 ks. koopmanschappen. *Lim Hoo.*
2 ks. koopmanschappen. *Koe Mahaij.*
10 vn. cognac. *Bahre en Kinder.*
f 10,000.— zilv. specie. *N. H. M.*
25 pic. kalk. *Lim Hoo.*
2 ks. koopmanschappen. *Said Hoesin bin Segaf.*
1 kt. doeken. *Sech Salim bin Wahdin.*
2 ks. eau de cologne. (10 ks. sarongs. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. eau de cologne. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
2 ks. regaal. *Haager en Schuurman.*
1 kt. boeken. *van Riet en ter Gouw.*
1 ks. koopmanschappen. *Said Machfor Segaf.*
1 kt. sarongs. 3 bn. cambrics. 1 ks. cambrics. *Sech Awal Jawas.*
5 ks. koopmanschappen. *Said Aloewie bin Alie bin Sahop.*
1 kt. slendangs. *Said Hamid Aljoefrie.*
1 kt. zw. katoen. *Said Hoesin bin Segaf.*
12 ks. provisien en dranken. 1 keld. lijnolie. 20 md. suiker. *John Pryce en co.*
2 ks. schrij. behoeften. *H. M. van Dorp.*
2 vn. bier 1 kt. cognac. uit entrep. *v. d. Meulen en co.*
2 ks. indigo. *Moormann en co.*
f 7527.— zilv. specie. *Sech Said Basandit.*
2 ks. ijzerwerk. *Andreas en co.*
$20^{10}/_{100}$ pic. kalk. *Gasper en co.*
1 kt. eau de cologne. uit entrep. *John Pryce en co.*
1 kain pandjangs. uit entrep. *Moormann en co.*
f 3000.— specie. *Said Aloewie bin Alie bin Segaf.*
2 paarden. *Agenten.*
30/2 legg. arak. *Sie Tjinliauw.*
1 bl. wol. uit entrep. *Jacometti en co.*
6 keld. genever, *Paine Stricker en co.*
11 ks. zilv. munt. *Mc. Ewen en co.*
300 ps. sp. matten. *Djau Djinham.*
eenige scheeps goederen. 6 ankers. 33 stav. ijzer. 103 coll. div. gouv. goederen. *f* 300,000.— zilv. munt en rec. *Gouvernement.*

Zie verdere lading voor Singapore, Muntok en Riouw bestemd. Java-Bode dd. 18 Maart 1857 no. 22.

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. schip *Atiatul Barie*, gez. Sech Oembarah bin Dahiman.

69 coll. bagage. *van der Burg Vriesendorp en co.*
100 ks. ongebl. katoen. *N. H. M.* [illegible]
1 kt. koopmanschappen. *Said Abdulla bin al Aijdroes.*
57 coll. meubelen. 2 karpetten. *Munder.*
[illegible]
25 vn. meel. *Plump en co.*
1 kt. speelgoed. *Pandel en Stiehaus.*
6 ks. koopmanschappen. *Said Aloewie Satrie.*
193 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*
50 ks. zwavel. *Bahre en Kinder.*
2 ks. wasdoek. (8 ks. kains. 2 do. kain pandjangs. uit entrep.) *Busing Schröder en co.*
1 pic. koper. *Said Aloewie Segaf.*
31 coll. provisien. 5 do. glaswerk. 2 do. modewaren. 50 pakk. zeep. 8 ks. kramerijen. *Gumprich en Straus.*
600 ks. zeep. *Lim Djie.*
20 ks. wit katoen. 4 do. ongebl. katoen. *Said Aloewie Atas.*
120 pic. benzoin. *Maclaine Watson en co.*
18 pakk. koperwerk. *Sech Dahiman.*
25 ks. madapoll. 14 do. gedr. katoen. 1 do. gev. katoen. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. goud en zilverdraad. *Busing Schröder en co.*
100 vs. kruid. *Bahre en Kinder.*
1 kt. visch. 1 do. mosterd. 1 do. roskammen en borstels. 2 do. provisien. 1 kt. appelen. 3 do. rum. 1 do. punch. 1 do. gordijngoed en franjes. 1 kt. zw. kaas. 1 do. casterolie. 1 do. levertraan. 2 ks. politoersel. 1 do. soija. 4 do. siropen. 6 do. slaolie. 1 do. lederwerk. 50 keld. genever. 1 kt. gort. 1 vat haring. 1 kt. gedr. vruchten. *Leuran en v. Walcheren.*

Boekhandel LANGE & Co.

PER MAIL ONTVANGEN:

Ontwerp van een REGLEMENT OP DE DRUKWERKEN IN NED. INDIE, MET DE DAARBIJ BEHOORENDE NOTA VAN TOELICHTING.

(869)

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Per Mail ontvangen:

Ontwerp van een Reglement op de DRUKWERKEN in Ned. Indië, met daarbij behoorende NOTA VAN TOELICHTING en VOORREDE, waarin een BRIEF van Professor THORBECKE. *f* 2.

P. M. van Vlissingen. Ontwerp van eene **KOLONISATIE voor de eilanden Sumatra, Borneo, Celebes en Boeroe *f* 2.** (870)

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.